

Reglugerð fyrir Gerðardóm Verslunarráðs Íslands

1. gr.

Innan vébanda Verslunarráðs Íslands starfar sjálfstæður gerðardómur sem nefnist Gerðardómur Verslunarráðs Íslands og gegnir því hlutverki að aðstoða við lausn viðskiptadeilu, sem upp er komin og málsaðilar hafa orðið ásáttir um að leggja fyrir hann. Samkomulag aðila þar að lútandi ásamt reglugerð þessari mynda gerðarsamning í skilningi laga um sammingsbundna gerðardóma.

Stjórn Gerðardóms Verslunarráðs Íslands lætur í té upplýsingar varðandi gerðardómsmál, tilnefnir formann dóms og undirbýr mál þar til það er afhent fullskipuðum gerðardómi.

Stjórnin getur einnig tilnefnt einstaka gerðarmenn til að kveða upp dóma, séu málsaðilar ásáttir um það.

Stjórninni er heimilt að tilnefna sáttamann í stað gerðarmanns og setja sérstakar reglur og gjaldskrá um meðferð slíkra mála.

2. gr.

Stjórn Gerðardóms Verslunarráðs Íslands er skipuð þremur mönnum, sem stjórn Verslunarráðs Íslands skipar til þriggja ára í senn. Formaður stjórnarinnar skal uppfylla hæfisskilyrði hæstaréttardómara, annar meðstjórnandi skal vera starfandi lögmaður og hinn þriðji kunnur athafnamaður í viðskiptalífínu.

Stjórn Verslunarráðs Íslands skipar hverjum stjórnarmanni persónulegan varamann, sem uppfylli sömu skilyrði og aðalmaður.

Stjórn Verslunarráðs Íslands getur í sérstökum tilvikum þegar stjórnarmaður gerðardóms eða varamaður uppfyllir ekki lengur skilyrði 1. mgr. 10. gr. um gerðarmenn vikið honum frá. Slík frávikning skal vera rökstudd.

Ef stjórnarmaður eða varamaður hans lætur af störfum á kjörtímabilinu skipar stjórn Verslunarráðs Íslands annan í hans stað til loka kjörtímabilsins.

3. gr.

Tveir af stjórn gerðardóms mynda meirihluta. Ef meirihluti fæst ekki, ræður atkvæði formanns. Ákvarðanir stjórnar eru endanlegar og verða ekki endurskoðaðar af Verslunarráði Íslands.

4. gr.

Aðilum er heimilt að semja sérstaklega um skipan og fjölda gerðarmanna. Mál telst þó ekki dómtækt fyrir Gerðardómi Verslunarráðs nema einn gerðarmaður, dómsformaður, skipaður af stjórn gerðardómsins taki þátt í úrlausn máls og samningur aðila feli ekki í sér bersýnilegt ójafnræði með aðilum að mati stjórnar gerðardómsins.

Hafi ekki um annað verið samið skulu gerðarmenn í ágreiningsmáli vera þrír og skal hvor málsaðila tilnefna einn gerðarmann innan 10 virkra daga frá því krafa er sett fram um það með sannanlegum hætti af hálfu stjórnar gerðardómsins. Skal frestur þessi talinn frá því tímamarki sem krafa um tilnefningu berst viðkomandi aðila. Stjórn gerðardómsins tilnefnir einn og skal hann vera dómsformaður.

Ef gerðarmaður forfallast varanlega af einhverjum ástæðum skal sami aðili og tilnefndi hann í upphafi tilnefna annan í hans stað innan sömu tímamarka.

Fullnægi aðili ekki skyldum sínum samkvæmt gerðarsamningi um tilnefningu gerðarmanns innan ofangreindra tímamarka skal stjórnin tilnefna gerðarmann. Slík tilnefning er bindandi fyrir aðila.

5. gr.

Gerðarbeiðandi greiðir skrásetningargjald og einnig skulu málsaðilar leggja fram tryggingu hjá stjórninni, til greiðslu málskostnaðar áður en mál er tekið fyrir í dómi. Stjórnin getur ákveðið að falla frá greiðslu tryggingar eða að viðbótartrygging skuli sett á hvaða stigi máls sem er.

Stjórn gerðardómsins er heimilt að setja gjaldskrá þar sem kveðið er á um skráningargjald og upphæð annarra gjalda vegna málsmeðferðar fyrir gerðardóminum.

6. gr.

Krafa um úrlausn Gerðardóms Verslunarráðs Íslands skal vera skrifleg og afhendast skrifstofu Verslunarráðs Íslands.

Kröfu um úrlausn gerðardóms skal fylgja:

- a) Greiðsla á skrásetningargjaldi sbr. 5. gr.
- b) Nöfn og heimilisföng málsaðila.
- c) Greinargerð, þar sem málsatvik eru greinilega rakin.
- d) Ótvíræð kröfugerð.
- e) Eftirrit af samkomulagi, sem krafan er byggð á eða skriflega yfirlýsing frá málsaðilum þess efnis að þeir sætti sig við gerðardóminn og líti á dóm hans sem endanlega úrlausn ágreiningsefnisins.
- f) Tilnefning gerðarbeiðanda á gerðarmanni.

7. gr.

Stjórnin kannar hvort dómurinn hafi lögsögu í málinu og vísar því frá, sé svo ekki.

Komi greinargerð skv. c-lið 6. gr. frá báðum málsaðilum sameiginlega og í samræmi við samkomulag aðila um gerðardóm, skal stjórnin tilnefna gerðarmann án tafar.

Í öðrum tilvikum skal koma kröfunni á framfæri, án tafar, við varnaraðila með beiðni um svar, sem innihaldi:

- a) Skýlaust svar við kröfu sóknaraðila.
- b) Tilnefningu varnaraðila á gerðarmanni.

8. gr.

Að því loknu sem kveðið er á um í 5-7 gr. skal stjórnin ef hún telur dóminn eiga lögsögu:

- a) Tilnefna formann dómsins og ef nauðsynlegt er annan (aðra) gerðarmenn sbr. 4. gr.
- b) Ákveða dómsstað hafi málsaðilar ekki gert það.
- c) Ákveða upphæð tryggingarfjár og greiðslutíma.
Ákvarðanir þessar skal tilkynna málsaðilum.

9. gr.

Strax og gerðarmenn hafa verið tilnefndir og tryggingarfé innt af hendi vísar stjórnin málinu til dómsins.

10. gr.

Gerðarmenn skulu vera nægjanlega líkamlega og andlega hraustir til að fara með gerðarmál. Þeir skulu vera lögráða og hafa forræði fjár síns. Þeir skulu hafa óflekkað mannorð.

Gerðarmenn skulu fullnægja sérstökum hæfisskilyrðum héraðsdómara til meðferðar einstaks máls. Formaður gerðardóms sker úr um hæfisskilyrði gerðarmanna. Taki nýr gerðarmaður við af öðrum, ákveður gerðardómurinn sjálfur hvort eða hver hluti málsmeðferðar, sem fram hefur farið, skuli endurtekinn.

11. gr.

Kröfur aðila fyrir gerðardómi skulu vera skýrar. Gerðarmenn skulu ávallt gefa aðilum kost á að gera kröfur, færa fram sönnunargögn, kynna sér gögn málsins og tjá sig um sakarefnið. Gæta skal jafnræðis milli málsaðila. Gerðardómi er heimilt að leiðbeina ólöglerðum málsaðila í samræmi við ákvæði laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála.

Gerðardómur skal gera sóknaraðila að staðfesta kröfu, með greinargerð er innihaldi:

- a) Kröfugerð.
- b) Málsatvik, málsástæður og lagarök.
- c) Tilvísun í sönnunargögn, sem sóknaraðili vísar til.

Þegar greinargerð sóknaraðila er fram komin skal hún kynnt varnaraðila og hann beðinn um vörn, sem innihaldi:

- a) Kröfugerð.
- b) Málsatvik, málsástæður og lagarök.
- c) Tilvísun í sönnunargögn, sem varnaraðili vísar til.

Gerðardómur ákveður tímafresti til að leggja fram greinargerð í vörn og sókn en miðað skal við að máli sé hraðað eins og unnt er. Leggi sóknaraðili ekki fram greinargerð innan settra tímamarka er gerðardómi heimilt að fella málið niður og kveða upp dóm um ómaksþóknun til varnaraðila og málskostnað vegna málsmeðferðar fyrir dóminum ásamt þóknun til stjórnar gerðardómsins. Leggi varnaraðili ekki fram greinargerð innan settra tímamarka er gerðardómi heimilt að taka málið til dóms, eftir atvikum eftir að hafa gefið sóknaraðila kost á að tjá sig efnislega um málið.

12. gr.

Með þeim takmörkunum sem reglugerð þessi og lög um sammingsbundna gerðardóma setja, ræður gerðardómur allri málsmeðferð, þar með taldar sáttumleitanir og frávísun.

Að fengnu álitni málsaðila skal málsmeðferð ákveðin án tafar, en aðalreglan er að fram fari munnlegur málflutningur. Gerðardómur setur tímamörk fyrir gagnasöfnun og málsmeðferð en frestir skulu ekki vera lengri en nauðsyn ber til.

Gerðardómur getur, sérstaklega á fyrri stigum máls, heimilað formanni gerðardóms að gera ráðstafanir, sem eru nauðsynlegar framgangi máls.

Ef gerðardómur telur þörf á sérstöku mati gefur hann málsaðilum kost á að afla slíkra matsgerða.

13. gr.

Afl atkvæða í gerðardómi ræður úrslitum. Falli afkvæði jöfn ræður atkvæði formanns.

14. gr.

Dómur gerðardómsins skal kveðinn upp eigi síðar en hálfu ári eftir að dómarrar voru tilnefndir. Þó getur stjórn gerðardóms framlengt þann frest, að beiðni málsaðila, séu ríkar ástæður fyrir hendi að mati stjórnar.

15. gr.

Hluti ágreinings getur verið dæmdur sérstaklega óski málsaðilar þess.

Ef málsaðilar eru ekki á eitt sáttir um það hvort ágreiningi máls skuli skipt, getur gerðardómur heimilað skiptingu sakarefnis ef hann telur ríkar ástæður vera fyrir hendi.

16. gr.

Gerðardómur skal vera skriflegur, skýr, rökstuddur og undirritaður af þeim gerðarmönnum sem að honum standa. Greiði gerðarmaður sératkvæði skal það vera rökstutt og fylgja dómi meirihluta gerðarmanna.

Gerðardómurinn skal dæma þóknun til stjórnar gerðardóms og til gerðarmanna, sem málsaðilar eru ábyrgir fyrir in solidum.

Gerðardómurinn skal einnig taka fram í dómi sínum hvaða upphæð málsaðili skuli greiða gagnaðila í málskostnað.

Hafi tekist sátt í ágreiningsmáli áður en dómur fellur getur gerðardómur engu að síður dæmt stjórn gerðardóms og gerðarmönnum hæfilega þóknun.

Hafi sátt tekist áður en gerðarmenn voru tilnefndir ákveður stjórn gerðardóms sjálf um þóknun sína.

17. gr.

Dómar gerðardóms eru trúnaðarmál og málalyktir dómsins sem og sættir málsaðila sem verða án þess að til uppkvaðningar dóms komi eru hvorki opinberir né aðgengilegir öðrum en málsaðilum, gerðarmönnum og stjórn gerðardóms.

Dóma gerðardóms og aðrar málalyktir skal þó, ásamt stuttri greinargerð, færa inn í sérstaka gerðabók. Gerðabók skal undirrituð í hvert sinn af öllum er úrskurðað hafa í málinu. Hver málsaðili á rétt á að fá staðfest endurrit af dómum gerðardómsins eða öðrum bókunum um málalyktir.

18. gr.

Dómur gerðardómsins eða sátt gerð fyrir honum eru bindandi fyrir málsaðila og aðfararhæfar. Heimilt er að leiðrétta ritvillur, reiknings skekkjur, nafnskekkjur og aðrar bersýnilegar villur í dómi eða annarri úrlausn, enda láti hann þá aðila sem fengið hafa endurrit dóms fá nýtt endurrit án tafar. Aðila er heimilt að krefjast leiðréttingar skv. 2. ml. í þrjá mánuði eftir að dómur er kveðinn upp eða sátt gerð.

19. gr.

Sé ekki annað samþykkt af málsaðilum fer gerðin fram í Reykjavík. Málsmeðferð fer fram á íslensku nema aðilar verði ásáttir um annað.

20. gr.

Skrifstofa Verslunarráðs Íslands fer með fjárreiður gerðardómsins og reikningshald. Heimilt er að afhenda skrifstofunni öll þau gögn sem eiga að berast stjórn gerðardómsins eða gerðardómi í tilteknu máli sem trúnaðargögn. Þess skal gætt að öll gögn sem varða mál sem eru rekin fyrir gerðardóminum séu varðveitt í lokuðum hirslum. Trúnaðarskylda hvílir á þeim starfsmönnum Verslunarráðs Íslands sem hafa starfs síns vegna aðgang að slíkum gögnum.

21. gr.

Breytingar á reglugerð þessari öðlast því aðeins gildi að þær séu samþykktar með 2/3 atkvæða á tveimur fundum í stjórn Verslunarráðs Íslands, sem haldnir eru í röð, og sé það dagskráratriði tekið fram í fundarboði beggja funda.